

026-053.2
781

FLOREA IORDĂCHESCU

ALL

TRATAT DE PEDIATRIE

616-053.2
781

TRATAT DE PEDIATRIE

Coordonatori:

Prof. univ. dr. Florea Iordăchescu

Prof. univ. dr. Adrian Georgescu

Prof. univ. dr. Ingrith Miron

Prof. univ. dr. Otilia Mărginean

765392

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”
BIBLIOTECA
ȘTIINȚIFICĂ MEDICALĂ

SL3

ALL

Cuprins

Prefață.....	xiii	Scurtă istorie a pediatriei românești (până în 1990).....	xix
Autori.....	xv		

SECȚIUNEA I Anamneza și examenul clinic în pediatrie 1

Capitolul 1	Anamneza.....	2	Capitolul 4	Examenul medical al copilului pentru practicarea sporturilor.....	12
Capitolul 2	Examenul clinic în pediatrie.....	5			
Capitolul 3	Schemă de prezentare pentru „proba clinică“ a examenelor și a concursurilor	10			

SECȚIUNEA a II-a Pediatrie socială 15

Capitolul 1	Starea de sănătate a copiilor în România.....	16	Capitolul 2	Abuzul asupra copilului.....	26
-------------	---	----	-------------	------------------------------	----

SECȚIUNEA a III-a Medicină fetală 33

Capitolul 1	Introducere în medicina fetală.....	34	Capitolul 7	Anemiile fetale – de la detectare la tratamentul în utero	52
Capitolul 2	Creșterea și bunăstarea fetală	36	Capitolul 8	Sarcina multiplă – complicații specifice cu urmări postnatale	54
Capitolul 3	Screeninguri prenatale populaționale pentru depistarea precoce a sindroamelor malformative și genetice fetale.....	40	Capitolul 9	Tumori fetale – dispensarizarea prenatală ameliorează prognosticul pediatric.....	57
Capitolul 4	Teratogeneza	44	Capitolul 10	Intervenții fetale – progrese și limite.....	59
Capitolul 5	Infecțiile materne cu risc de afectare fetală	46			
Capitolul 6	Afectarea fetală în patologii cronice materne	50			

SECȚIUNEA a IV-a Genetică 61

Capitolul 1	Noțiuni fundamentale de genetică umană și patologie genetică	62	Capitolul 3	Consultul și diagnosticul genetic.....	84
Capitolul 2	Transmiterea informației ereditare	76	Capitolul 4	Anomaliile congenitale. Dismorfologia	105
			Capitolul 5	Managementul bolilor genetice	132

SECȚIUNEA a V-a Neonatologie 141

Capitolul 1	Definiții în neonatologie.....	142	Capitolul 3	Examenul neurologic al nou-născutului	151
Capitolul 2	Examenul clinic al nou-născutului la termen	144	Capitolul 4	Incidentele fiziologice neonatale.....	160
			Capitolul 5	Adaptarea la viața extrauterină.....	162

Capitolul 6	Alimentația nou-născutului la termen	167	Capitolul 15	Hemostaza la nou-născut.....	260
Capitolul 7	Nou-născutul prematur și postmatur	173	Capitolul 16	Boala hemoragică a nou-născutului	266
Capitolul 8	Nou-născutul dismatur	184	Capitolul 17	Hipotiroidismul congenital.....	271
Capitolul 9	Detresa respiratorie neonatală	187	Capitolul 18	Diabetul zaharat neonatal	276
Capitolul 10	Apneea nou-născutului	198	Capitolul 19	Managementul nou-născutului în sala de nașteri.....	280
Capitolul 11	Encefalopatia neonatală de cauză hipoxic-ischemică.....	201	Capitolul 20	Monitorizarea dezvoltării pacientului externat din secția de terapie intensivă neonatală.....	295
Capitolul 12	Patologia cerebrovasculară la nou-născut ..	218			
Capitolul 13	Convulsiile neonatale	232			
Capitolul 14	Anemia la nou-născut.....	246			

SECȚIUNEA a VI-a Nutriție și alimentație pediatrică 309

Capitolul 1	Necesitățile nutritive.....	310	Capitolul 5	Alimentația copiilor și a adolescenților.....	370
Capitolul 2	Alimentația naturală	332	Capitolul 6	Malnutriția (subnutriția)	378
Capitolul 3	Alimentația artificială.....	347	Capitolul 7	Obezitatea copilului.....	392
Capitolul 4	Diversificarea alimentației sugarului.....	363	Capitolul 8	Diabetul zaharat de tip 1	403

SECȚIUNEA a VII-a Patologie ORL 433

Capitolul 1	Stomatitele.....	434	Capitolul 8	Tulburările obstructive ale somnului la copil, apneea în somn	467
Capitolul 2	Infecțiile acute ale căilor respiratorii superioare (IACRS).....	441	Capitolul 9	Adenoidectomia și amigdalectomia la copil	469
Capitolul 3	Otita externă	451	Capitolul 10	Corpi străini intranasali și auriculari	472
Capitolul 4	Otita medie acută.....	453	Capitolul 11	Epistaxisul	474
Capitolul 5	Otita medie seroasă	461	Capitolul 12	Sinuzita.....	477
Capitolul 6	Abcesul periamigdalian.....	463	Capitolul 13	Surditatea la nou-născut	480
Capitolul 7	Abcesul retrofaringian	465			

SECȚIUNEA a VIII-a Boli respiratorii 483

Capitolul 1	Laringita acută și sindroame de crup.....	484	Capitolul 9	Dischinezia ciliară primară.....	547
Capitolul 2	Bronșiolita acută.....	489	Capitolul 10	Hemosiderozele pulmonare.....	558
Capitolul 3	Wheezing-ul recurent la sugar și copilul mic – abordare diagnostică.....	496	Capitolul 11	Fibroza chistică (mucoviscidoza).....	564
Capitolul 4	Fenotipuri de wheezing recurent la preșcolar	504	Capitolul 12	Terapia inhalatorie: metode, tehnici și erori curente	576
Capitolul 5	Astmul bronșic	509	Capitolul 13	Oxygenoterapia în pediatrie: reguli generale, tehnici, limite	582
Capitolul 6	Pneumonia acută comunitară.....	524	Capitolul 14	Insuficiența respiratorie acută	588
Capitolul 7	Revărsate pleurale. Pleurezii	534	Capitolul 15	Resuscitarea la copil.....	593
Capitolul 8	Bolile pulmonare interstițiale cronice	541			

SECȚIUNEA a IX-a Cardiologie 603

Capitolul 1	Bolile cardiace congenitale	604	Capitolul 4	Moartea subită la sportivi	691
Capitolul 2	Tulburările de ritm și de conducere la copil	660	Capitolul 5	Boala Kawasaki.....	695
Capitolul 3	Sindromul morții subite a sugarului	684	Capitolul 6	Hipertensiunea arterială sistemică.....	706

Capitolul 1	Vărsăturile. Sindromul vărsăturilor ciclice. Stenoza hipertrofică de pilor la sugar.....	720	Capitolul 9	Boala ulceroasă.....	834
Capitolul 2	Halitoza la copil.....	741	Capitolul 10	Boala inflamatoare intestinală cronică	846
Capitolul 3	Diareea acută	743	Capitolul 11	Anita (dermatita perianală infecțioasă)	868
Capitolul 4	Diareea cronică și malabsorbția. Intoleranța la lactoză	763	Capitolul 12	Colita microscopică.....	873
Capitolul 5	Microbiota (flora) intestinală și patologia pediatrică	787	Capitolul 13	Enteropatia autoimună.....	877
Capitolul 6	Durerea abdominală acută	800	Capitolul 14	Inflamații eozinofilice și alergice ale tubului digestiv	880
Capitolul 7	Boala de reflux gastroesofagian	808	Capitolul 15	Boala celiacă.....	891
Capitolul 8	Afecțiunile funcționale gastrointestinale....	822	Capitolul 16	Pancreatita	896
			Capitolul 17	Insuficiența pancreatică exocrină. Sindromul Shwachman-Diamond	903

SECTIUNEA a XI-a

Boli hepatice și ale căilor biliare

Capitolul 1	Evaluarea structurii și a funcțiilor hepatice.....	908	Capitolul 7	Afectarea hepatică toxică	972
Capitolul 2	Icterele	924	Capitolul 8	Insuficiența hepatică acută	978
Capitolul 3	Hipertensiunea portală.....	951	Capitolul 9	Hepatitele cronice virale.....	993
Capitolul 4	Ascita.....	953	Capitolul 10	Ciroza hepatică.....	1011
Capitolul 5	Patologia autoimună a ficatului la copil	961	Capitolul 11	Boli ale căilor biliare	1017
Capitolul 6	Sindromul Reye și sindroamele Reye-like	968	Capitolul 12	Transplantul hepatic la copil	1032

SECTIUNEA a XII-a

Boli ereditare de metabolism

Capitolul 1	Boli lizozomale.....	1042	Capitolul 3	Hemocromatoza neonatală	1071
Capitolul 2	Anomalii ale metabolismului lipidic	1056	Capitolul 4	Boala Wilson la copil	1074

SECTIUNEA a XIII-a

Boli endocrine și tulburări de metabolism

Capitolul 1	Creșterea și dezvoltarea în perioada prenatală	1082	Capitolul 5	Hiperplazia suprarenală congenitală	1105
Capitolul 2	Creșterea și dezvoltarea postnatală.....	1086	Capitolul 6	Tulburările de diferențiere sexuală.....	1117
Capitolul 3	Deficitul statural (tală mică).....	1091	Capitolul 7	Pubertatea	1125
Capitolul 4	Tiroida în perioada copilăriei	1096	Capitolul 8	Anomalii ale metabolismului fosfo-calcic	1136

SECTIUNEA a XIV-a

Patologia glandei mamare

Capitolul 1	Elemente de embriologie, anatomie și fiziologie ale glandei mamare.....	1180	Capitolul 4	Anomalii ale glandei mamare la adolescente	1184
Capitolul 2	Anomalii congenitale ale glandei mamare	1182	Capitolul 5	Anomalii ale glandei mamare la băieți: ginecomastia	1186
Capitolul 3	Anomalii ale glandei mamare la copilul prepubertar.....	1183	Bibliografie	1187

SECTIUNEA a XV-a

Hematologie

Capitolul 1	Anemiile	1190	Capitolul 3	Patologia splinei	1213
Capitolul 2	Patologia hemostazei.....	1202	Capitolul 4	Adenopatia.....	1220

Introducere. Epidemiologia neoplaziilor pediatrice 1229

Partea 1. Hematologie oncologică

Capitolul 1 Leucemia acută limfoblastică 1230

Capitolul 2 Leucemia mieloidă acută 1242

Capitolul 3 Leucemia mieloidă cronică 1249

Capitolul 4 Limfomul non-Hodgkinian malign 1252

Capitolul 5 Limfomul Hodgkin 1258

Partea a 2-a. Tumori solide

Capitolul 6 Tumorile sistemului nervos central 1264

Capitolul 7 Neuroblastomul 1270

Capitolul 8 Retinoblastomul 1275

Capitolul 9 Carcinomul de rinofaringe 1279

Capitolul 10 Hepatoblastomul 1282

Capitolul 11 Sarcoamele de părți moi 1286

Capitolul 12 Osteosarcomul și sarcomul Ewing 1290

Capitolul 13 Tumora Wilms 1296

Capitolul 14 Histiocitoza Langerhans 1300

Capitolul 15 Tumorile celulelor germinale 1304

SECȚIUNEA a XVII-a Boli ale rinichilor și ale tractului urinar

Capitolul 1 Sindromul nefritic 1312

Capitolul 2 Sindromul hemolitic-uremic 1318

Capitolul 3 Sindromul nefrotic 1322

Capitolul 4 Litiiza reno-urinară 1335

Capitolul 5 Infecțiile tractului urinar 1340

Capitolul 6 Insuficiența renală acută 1359

SECȚIUNEA a XVIII-a Reumatologie

Capitolul 1 Durerea osteoarticulară 1370

Capitolul 2 Durerile de creștere 1373

Capitolul 3 Durerea de spate 1375

Capitolul 4 Mersul șchiopătat 1378

Capitolul 5 Artrita idiopatică juvenilă 1382

Capitolul 6 Terapia biologică în artrita idiopatică juvenilă 1390

Capitolul 7 Reumatismul articular acut și sindroamele poststreptococice 1399

Capitolul 8 Dermatomiozita juvenilă 1404

Capitolul 9 Sclerodermia 1407

Capitolul 10 Lupusul eritematos sistemic 1411

Capitolul 11 Vasculitele; Purpura Henoch-Schönlein 1416

Capitolul 12 Febrele periodice la copil 1419

Bibliografie 1425

SECȚIUNEA a XIX-a Vaccinologie și bolile infecțioase

Capitolul 1 Febra 1428

Capitolul 2 Abordarea sistematică a febrei la sugar și la copilul sub 3 ani 1432

Capitolul 3 Febra prelungită 1438

Capitolul 4 Imunizări 1441

Capitolul 5 Antibioticele în pediatrie 1453

Capitolul 6 Meningitele copilului 1456

Capitolul 7 Boala Lyme 1476

Capitolul 8 Tuberculoza la copil 1481

Capitolul 9 Boala rotavirală (infecția acută cu rotavirus) 1490

Capitolul 10 Salmonelozele (infecția acută cu Salmonella spp.) 1493

Capitolul 11 Dizenteria bacteriană (shigeloza) 1496

Capitolul 12 Toxiinfecțiile alimentare 1501

Capitolul 13 Scarlatina 1504*

Capitolul 14 Rujeola 1509

Capitolul 15 Rubeola 1515

Capitolul 16 Infecția cu papilomavirusul uman 1520

Capitolul 17 Infecția cu HIV la copil 1524

Capitolul 18 Infecția cu Helicobacter pylori 1540

Capitolul 19 Artrita septică 1555

Capitolul 20 Osteomielita 1558

SECȚIUNEA a XX-a Intoxicațiile acute la copil și adolescent

Capitolul 1 Definiție. Epidemiologia intoxicațiilor la copil în România 1562

Capitolul 2 Abordarea inițială a pacientului intoxicat 1563

Capitolul 3 Principalele toxinsindroame sau sindroame toxice la copil 1565

Capitolul 4 Tratamentul intoxicațiilor acute la copil și adolescent 1567

Capitolul 5	Intoxicații acute medicamentoase	1574
Capitolul 6	Intoxicații acute nemedicamentoase.....	1592

Bibliografie.....	1605
-------------------	------

SECȚIUNEA a XXI-a Psihiatrie pediatrică 1607

Capitolul 1	Dezvoltarea psihică și a limbajului la copil	1608	Capitolul 5	Depresia la copil și adolescent	1635
Capitolul 2	Tulburările de spectru autist	1616	Capitolul 6	Schizofrenia cu debut în copilărie sau adolescență	1639
Capitolul 3	Întârzierea mintală. Tulburările de învățare. Tulburările de dezvoltare a limbajului.....	1622	Capitolul 7	Tulburări de alimentație	1648
Capitolul 4	Tulburarea hiperkinetică cu deficit de atenție.....	1629	Capitolul 8	Urgențe în psihiatria pediatrică	1653
			Capitolul 9	Expunerea copilului mic la dispozitive media	1657

SECȚIUNEA a XXII-a Probleme ginecologice pediatrică și boli cu transmitere sexuală 1659

Capitolul 1	Probleme ginecologice pediatrică	1660	Capitolul 2	Boli cu transmitere sexuală	1664
-------------	--	------	-------------	-----------------------------------	------

SECȚIUNEA a XXIII-a Elemente de ortopedie pediatrică 1677

Capitolul 1	Maladia amniotică	1678	Capitolul 9	Genunchiul	1718
Capitolul 2	Artrogripoza (redorile congenitale).....	1679	Capitolul 10	Șoldul.....	1720
Capitolul 3	Principalele malformații ale aparatului locomotor.....	1681	Capitolul 11	Inegalitățile de lungime ale membror... ..	1725
Capitolul 4	Tulburări ale osteogenezei.....	1691	Capitolul 12	Osteocondritele de creștere	1728
Capitolul 5	Gâtul	1695	Capitolul 13	Distrofiile osoase	1732
Capitolul 6	Toracele	1697	Capitolul 14	Traumatologia pediatrică.....	1736
Capitolul 7	Coloana vertebrală.....	1700	Capitolul 15	Dureri inexplicabile. Dureri de creștere? ...	1743
Capitolul 8	Piciorul	1710	Bibliografie	1744	

SECȚIUNEA a XXIV-a Dermatologie 1747

Capitolul 1	Eritemele fesiere ale sugarului și ale copilului	1748	Capitolul 3	Urticaria și angioedemul	1759
Capitolul 2	Dermatita (eczema) atopică.....	1754	Capitolul 4	Hemangioamele infantile	1763

SECȚIUNEA a XXV-a Elemente de oftalmologie pediatrică 1769

Capitolul 1	Dezvoltarea vizuală normală a sugarului și a copilului mic	1770	Capitolul 9	Erori refractive în afecțiunile oftalmologice.....	1784
Capitolul 2	Semne de alarmă oftalmologice	1772	Capitolul 10	Cataracta copilului.....	1785
Capitolul 3	Afecțiunile congenitale ale pleoapelor.....	1775	Capitolul 11	Glaucomul copilului	1787
Capitolul 4	Afecțiunile congenitale ale conjunctivei ..	1777	Capitolul 12	Strabismul copilului	1789
Capitolul 5	Anomaliile congenitale și ereditare ale corneei.....	1778	Capitolul 13	Retinopatia de prematuritate	1791
Capitolul 6	Formațiuni tumorale perioculare	1780	Capitolul 14	Infecțiile oculare.....	1793
Capitolul 7	Refracția oculară la copii.....	1781	Bibliografie	1804	
Capitolul 8	Indicații ale prescrierii corecției optice la copii	1782			

Capitolul 1	Cronologia erupției dinților temporari și permanenți; anomaliile de erupție	1806	Capitolul 3	Manifestări gingivale și parodontale la copii și la adolescenți.....	1827
Capitolul 2	Caria dentară, afectarea dentiției temporare și permanente	1814	Capitolul 4	Patologie orală	1831
			Capitolul 5	Profilaxie stomatologică infantilă	1834
			Bibliografie	1836